

SCOPUS VERİ TABANINDA EKOTURİZM İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ (2015-2024)

Mahmut BALTACI¹

Öz

Bu çalışma, 2015–2024 yılları arasında Scopus veri tabanında yayımlanan 6304 makaleyi bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek ekoturizm literatürünün kapsamlı bir değerlendirmesini sunmaktadır. Analiz sonuçları, Çin, Endonezya ve ABD’nin ekoturizm araştırmalarında en üretken ülkeler olduğunu göstermektedir. En çok atıf alan yazarlar Hall CM ve Han H olurken, Journal of Sustainable Tourism ve Sustainability dergileri öne çıkmıştır. Anahtar kelime analizinde “ecotourism”, “sustainability” ve “tourism development” en sık kullanılan kavramlardır. Ortak kelime analizi üç temel tema ortaya koymuştur: ekoturizm odaklı çalışmalar, sürdürülebilirlik perspektifi ve yerel topluluklarla ilişkili araştırmalar. Sonuçlar, özellikle Uzakdoğu üniversiteleri arasında güçlü iş birliği ağlarının bulunduğunu göstermektedir. Bu çalışma, ekoturizm alanındaki güncel eğilimleri, kavramsal yapıyı ve gelecekteki araştırma fırsatlarını belirleyerek hem araştırmacılar hem de politika yapıcılar için önemli bir rehber niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Sürdürülebilirlik, Bibliyometrik Analiz, Turizm
JEL Sınıflandırması: L83, Z32

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ECOTOURISM RELATED STUDIES IN SCOPUS DATABASE (2015-2024)

Abstract

This study presents a comprehensive assessment of the ecotourism literature by examining 6,304 articles published in the Scopus database between 2015 and 2024 using bibliometric analysis. The analysis results show that China, Indonesia, and the United States are the most productive countries in ecotourism research. Hall CM and Han H are the most cited authors, while the Journal of Sustainable Tourism and Sustainability journals stand out. The keyword analysis reveals the most frequently used terms "ecotourism," "sustainability," and "tourism development." The keyword analysis revealed three key themes: ecotourism-focused studies, sustainability perspectives, and research related to local communities. The results demonstrate the existence of strong collaboration networks, particularly among Far Eastern universities. This study identifies current trends, conceptual frameworks, and future research opportunities in the field of ecotourism, providing an important guide for both researchers and policymakers.

Keywords: Ecotourism, Sustainability, Bibliometric Analysis, Tourism
JEL Classification: L83, Z32

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Silifke Taşucu MYO, Seyahat Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, e-posta: mbaltaci@selcuk.edu.tr
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7509-3094>

1. GİRİŞ

Ekoturizm, doğal ve kültürel kaynakların korunması ile yerel halkın sosyo-ekonomik kalkınmasını hedefleyen bir turizm türüdür. Bu kavram, 1983 yılında tanımlanmış olmasına rağmen, 2000'li yıllarda daha fazla önem kazanmıştır. Birleşmiş Milletler tarafından 2002 yılı "Uluslararası Ekoturizm Yılı" olarak ilan edilmesi, ekoturizmin küresel ölçekte tanınmasına ve gelişmesine katkı sağlamıştır (Dönmez ve Gökyer, 2015; Çalışkan ve Uzun, 2023). Ekoturizm, çevre koruma bilincinin artmasıyla birlikte, doğa ile etkileşimde bulunmak isteyen turistlerin ilgisini çekmektedir (Külekçi, 2016). Bu bağlamda, ekoturizm, sadece bir seyahat biçimi değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik ve yerel halkın refahı için bir araç olarak da değerlendirilmektedir (Çoban, 2023).

Ekoturizmin temel ilkeleri arasında, doğal alanların korunması, yerel kültürlerin desteklenmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması yer almaktadır. Uluslararası Ekoturizm Derneği, ekoturizmi "çevreyi koruyarak, yerel halkın kalkınmasını gözetken kaynak değerler açısından zengin alanlarda yapılan sorumlu seyahatler" olarak tanımlamaktadır (Çoban, 2023). Bu tanım, ekoturizmin doğa ile uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, ekoturizm, yerel halkın ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunarak, onların yaşam standartlarını yükseltmeyi hedeflemektedir (Öztekin, 2021).

Ekoturizm uygulamaları, yerel halkın katılımını ve görüşlerini dikkate almayı gerektirir. Yerel toplulukların ekoturizm projelerine dahil edilmesi, onların bu projelerden fayda sağlamalarını ve doğal kaynakların korunmasına yönelik bilinçlenmelerini artırır (Saraçoğlu ve Kanca, 2022). Ancak, ekoturizm planlamasında yanlış kararlar ve uygulamalar, doğal ve kültürel kaynakların yok olmasına neden olabilir. Bu durum, yerel ilgi gruplarının ekoturizme karşı olumsuz bir tutum geliştirmesine yol açabilir (Saraçoğlu ve Kanca, 2022; Okay, 2022). Bu nedenle, ekoturizm projelerinin planlanması ve uygulanması sürecinde yerel halkın görüşlerinin alınması büyük önem taşımaktadır.

Ekoturizm alanında birçok dergide çeşitli uluslararası çalışmalar yapılmıştır (Akyurt ve Ültay, 2022). Bu çalışmaların çeşitli metodlar kullanarak analizini yapmak ileride çalışma yapacak araştırmacılara ışık tutacaktır. Bu metodlar içerisinde bibliyometrik analiz son zamanlarda artan bir eğilim göstermiştir (Jiang vd., 2019). Bibliyometri, çok sayıda yayınlanmış eseri özetleyerek bir derginin evrimini izlemek için etkili bir tekniktir (Baker vd., 2020). Güzeller ve Çeliker'e (2019) göre, bibliyometri, bir dergideki kavramsal, entelektüel ve iş birliği yapısını, önde gelen yazarları, ülkeleri ve kurumları ve etkili makaleleri haritalamayı destekleyen dergi incelemesi için son derece ilgili tekniklerdir.

Ekoturizm literatüründeki mevcut bilgi boşluğunun ele alınması araştırmanın kapsamını anlamak açısından kritik öneme sahiptir. Gerek dünya genelinde gerekse Türkiye özelinde, ekoturizm sadece doğal kaynakların korunmasını teşvik etmekle kalmayıp, aynı zamanda yerel halkın sosyo-ekonomik kalkınmalarına katkı sağlamakta önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Ancak, ekoturizm alanındaki araştırmalar hâlâ belirli kısıtlamalara ve bilgi boşluklarına sahiptir. Bu boşluklar, özellikle ortak kelime ve atıf analizleri ile belirlenmiş olup, araştırma iş birliği yapılarının analizleri yoluyla kapsamlı bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bilgi boşluğunun doldurulması, ekoturizmin gelişimi için önemli bir adım teşkil etmektedir. İnsanların doğa ile etkileşim kurma arzusu artarken, bu etkileşimin sağlıklı ve sürdürülebilir bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir. Yerel halkın görüşlerinin dikkate alınmaması, ekoturizm projelerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabilmekte ve bu durum ekoturizm projelerine karşı olumsuz tutumların gelişmesine zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, bibliyometrik analizlerin gerçekleştirilmesi,

alandaki en aktif yazarları, kurumları ve ülkeleri belirleyerek, gelecekteki çalışmalar için rehberlik edici bir çerçeve sunmaktadır.

Araştırma, bilgi boşluğunu doldurmayı amaçlarken, bibliyometrik yöntemlerin yanı sıra, kavramsal yapıyı analiz edip, mevcut eğilimleri ortaya koymayı hedeflemektedir. 2015-2024 yılları arasındaki verileri analiz ederek, ekoturizm literatürünün kapsamını belirlemeyi ve en güncel sorun ve fırsatlarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra, bölgesel iş birlikleri ve yazar atıfları, potansiyel iş birlikleri için önemli bir ışık tutacaktır. Bu bağlamda, araştırmanın sonuçları mevcut bilgi birikimini zenginleştirecek ve aynı zamanda ekoturizm araştırmalarında gelecekteki eğilimleri belirleyecektir.

Sonuç olarak, ekoturizm literatüründe var olan bilgi boşluklarının belirlenmesi ve bu boşlukların doğru analizlerle doldurulması hem bilimsel hem de toplumsal anlamda oldukça önemlidir. Bu araştırma, alanın daha derinlemesine anlaşılmasına ve etkili stratejilerin geliştirilmesine olanak sağlayacağından dolayı sektörel gelişim açısından hayati bir rol oynamaktadır. Çalışmada 2015-2024 yılları arasında çeşitli dergide yayınlanan 6304 makalenin bibliyometrik açıdan incelenmesi amacı vardır. Analiz ekoturizm ile ilgili yapıyı ortaya çıkaracaktır. Bu çalışmadaki hedefler aşağıda belirtilmiştir.

- Yayın ve alıntı yapısı, en etkili makaleler ve üretken yazarlar, ülkeler ve kurumlar gibi yayın eğilimlerini belirlemek.
- Ortak kelime ve ortak atıf analizini kullanarak kavramsal ve entelektüel yapıyı belirlemek.
- İş birliği yapısı aracılığıyla katkıda bulunanlar arasındaki ilişkiyi göstermektir.

2. YÖNTEM

Bibliyometrik analiz turizm araştırmalarında popüler hale gelmiştir (Pestana, Wang ve Parreira 2020). Bibliyometrik analiz, bilimsel literatürdeki eğilimleri, iş birliklerini ve araştırma alanlarının gelişimini incelemek için kullanılan bir yöntemdir. Bu metodoloji, belirli bir alandaki yayınların sayısını, yazarlarını, atıf sayılarını ve diğer metrikleri analiz ederek, araştırma eğilimlerini ve gelişimlerini ortaya koyar (Ültay vd., 2021). Bibliyometrik analiz, genellikle matematiksel ve istatistiksel yaklaşımlar kullanarak, çeşitli bilimsel alanlarda gerçekleştirilen araştırmaları incelemek için uygulanmaktadır (Karaköse vd., 2021).

Bibliyometrik analiz metodolojisi genellikle birkaç aşamadan oluşur. İlk aşama, araştırma tasarımının belirlenmesidir. Bu aşamada, araştırmanın kapsamı, hedefleri ve kullanılacak veri tabanları belirlenir. Örneğin, araştırmacılar, belirli anahtar kelimeler kullanarak literatür taraması yapabilirler (Fozaie, 2023). İkinci aşama, veri toplama sürecidir. Bu aşamada, belirlenen veri tabanlarından (örneğin, Web of Science, Scopus) ilgili yayınlar toplanır. Toplanan veriler, yazar bilgileri, yayın yılı, atıf sayıları ve anahtar kelimeler gibi çeşitli metrikleri içermelidir (Karaköse vd., 2021). Bu verilerin toplanması, bibliyometrik analiz için gerekli olan temel bilgilerin elde edilmesini sağlar. Üçüncü aşama, veri analizi ve görselleştirme aşamasıdır. Bu aşamada, toplanan veriler çeşitli istatistiksel yöntemler ve yazılımlar (örneğin, VOSviewer, R) kullanılarak analiz edilir (Jain vd., 2021). Analiz, yayınların atıf ağlarını, yazar iş birliklerini ve anahtar kelime ilişkilerini incelemeyi içerir. Bu aşama, araştırmacılara belirli bir alandaki eğilimleri ve iş birliklerini görselleştirerek daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Dördüncü aşama, sonuçların yorumlanması ve raporlanmasıdır. Bu aşamada, elde edilen bulgular, araştırma soruları ve hedefleri doğrultusunda yorumlanır. Araştırmacılar, elde ettikleri verileri kullanarak, belirli bir alandaki bilgi boşluklarını, araştırma eğilimlerini ve gelecekteki araştırma alanlarını belirleyebilirler (Castañeda vd., 2022). Bu aşama, bibliyometrik analizlerin sonuçlarının

bilimsel toplulukla paylaşılması açısından önemlidir. Son olarak, bibliyometrik analiz metodolojisi, araştırma alanındaki gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek için sürekli bir süreç olarak kabul edilir. Araştırmacılar, belirli bir alandaki literatürü düzenli olarak gözden geçirerek, yeni eğilimleri ve değişimleri takip edebilirler (Karaköse vd., 2021). Bu süreç, bilimsel araştırmaların kalitesini artırmak ve disiplinler arası iş birliklerini teşvik etmek için kritik bir öneme sahiptir. Sonuç olarak, bibliyometrik analiz, bilimsel literatürdeki eğilimleri ve gelişimleri incelemek için etkili bir yöntemdir. Bu metodoloji, araştırmacılara belirli bir alandaki bilgi boşluklarını ve araştırma eğilimlerini belirleme fırsatı sunar. Ayrıca, bibliyometrik analiz, disiplinler arası iş birliklerini teşvik ederek, bilimsel araştırmaların kalitesini artırmaya katkıda bulunur.

2.1. Veri Toplanması

Bu çalışmada Scopus veri tabanı kullanılarak veri elde edilmiştir. Scopus veri tabanının kullanılma sebebi turizm dergilerinin en kapsamlı özet ve atıf veri tabanı olarak kabul edilmesindendir (Benckendorff ve Zehrer, 2013). Bibliyometrik çalışmalar, belirli zaman dilimlerindeki bilimsel eğilimleri ve akademik çıktıları anlamak için önemli analitik araçlar görevi görür ve sıklıkla araştırma gündemlerindeki güncel değişimleri yakalamak için en son 5 ila 10 yıla odaklanır (Prasetyadi ve Kamaludin, 2023; Ragazou vd., 2022). Bu çalışmada Scopus veri tabanından son 2015-2024 yılları arasında “ecotourism” kelimesi sonuçlanmış, makale ve İngilizce dillerinde yayınlanmış gibi çeşitli kısıtlarla aratılmıştır. Arama sonucunda 6304 adet veri elde edilerek 10 Ocak 2025 tarihinde analiz yapılmıştır.

Çalışmada yalnızca İngilizce dilinde yayımlanan makaleleri içermesinin nedeni İngilizcenin akademik dünyada uluslararası bir iletişim dili olarak kabul edilmesidir. Çalışmanın global ekoturizm literatüründeki yerini belirleyebilmesi ve uluslararası araştırma eğilimlerinin tespitini sağlayabilmesi için, İngilizce dilinde yayımlanan kaynakların tercih edilmesi kritik bir faktördür. İngilizce dışındaki yayınların araştırma kapsamı dışında bırakılmasının en önemli gerekçesi, veri kalitesinin ve erişilebilirliğinin artırılmasıdır. Diğer dillerde yazılan kaynakların çoğu, belirli bir coğrafi veya kültürel bağlama sahip olabileceğinden, İngilizce kaynaklar global açılım sağlama konusunda daha etkili bir seçim oluşturmaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma yalnızca İngilizce yayınlara odaklanarak hem veri kalitesini artırmayı hem de uluslararası literatürle etkileşimi güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bu yaklaşım hem Türkiye'deki akademik tartışmaları zenginleştirme hem de global ekoturizm konusundaki bilgi birikimine katkıda bulunma fırsatı sunmaktadır.

2.2. Veri Analizi

Bibliyometrik analiz birçok yazılım aracı ile yapılabilir. Ancak, birçoğu önerilen bilim haritalama çalışmasının tamamını takip etmez (Aria ve Cuccurullo, 2017). Ayrıca, bazı çalışmalarda yazarlar bibliyometrik analiz yapmak için birden fazla araç kullanmışlardır (Köseoglu vd., 2021; Kumar vd., 2020). Bu çalışma, bilim haritalama iş akışı aşamalarının çoğunu izleyen analizi gerçekleştirmek için 'bibliometrix' aracını kullanmıştır. Bu yenilikçi araç, R dili aracılığıyla geliştirilmiş ve yazılmıştır ve bilimölçüm için bir dizi teknik içerir (Aria ve Cuccurullo, 2017). Verileri içe aktarmak, bibliyometrik analiz yapmak ve iş birliği, ortak atıf, eşleştirme, ortak çalışma ve ortak kelime analizi gibi ağlar oluşturmak için çeşitli veriler sunar. Ayrıca, çeşitli veri tabanlarını tek bir veri tabanında birleştirme işlevi sağlar. Bu tek araçla, bir konu/derginin kapsamlı bir genel görünümü biyometrik olarak sunulabilir (Aria ve Cuccurullo, 2025).

3. BULGULAR

3.1. Yayın Bilgileri

Scopus veri tabanına göre 2015-2024 yılları arasında ekoturizm ile ilgili 6304 makale elde edilmiştir (Tablo 1). Ekoturizm ile ilgili en az makale 2015 yılında yayınlanmıştır (Tablo 2). En çok yayın da 2024 yılında yapılmıştır (Tablo 2).

Tablo 1. Genel Bilgiler

Veriler Hakkında Ana Bilgiler	
Zaman Aralığı	2015:2024
Kaynaklar (Dergiler, Kitaplar vb.)	1229
Yayınlar	6304
Yıllık Artış Hızı %	14,14
Yayınlara Ortalama Yaşı	4,56
Yayın Başına Düşen Ortalama Atıf	18,59
Referanslar	318505
Yayınlara Kapsamı	
Anahtar Kelimeler (ID)	10132
Yazarların Anahtar Kelimeleri (DE)	15716
Yazarlar	
Yazarlar	16866
Tek Yazarlı Yayınların Yazarları	630
Yazarların İş Birliği	
Tek yazarlı yayınlar	724
Yayın Başına Ortak Yazar Sayısı	3,66
Uluslararası Ortak Yazar %	28,44
Yayın Türleri	
Makaleler	6304

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2. Yıllara Göre Makale Sayıları

YIL	MAKALE SAYISI
2015	282
2016	375
2017	436
2018	486
2019	611
2020	787
2021	778
2022	792
2023	830
2024	927

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.2. Ekoturizm ile İlgili En Üretken Yazarlar, Ülkeler ve Kurumlar

Bibliyometrik çalışmalarda belirli bir konu kapsamında en çok katkı sağlayanları ortaya koyan önemli göstergeler; en üretken yazarlar, ülkeler ve kurumlardır (Sharma vd., 2020). Tablo 3'te toplam atıf sayısına göre yazarlar sıralanmıştır. Yazarların h-indeksi, g-indeksi ve m-indeksinin yanı sıra yayın sayıları da Tablo 3'te gösterilmektedir. Yazarlara göre 16866 yazar ekoturizm hakkında yayın yapmıştır. Bunlardan 724 yayın tek yazarlıdır (Tablo 1). Hall CM h-indeksi, g-indeksi ve m-indeksi ve toplam atıfa göre en öne çıkan yazar olmuştur. 26 yayın sayısı ile 1807 toplam atıf almıştır. Atıfa göre Sejong Üniversitesinden Han H 19 yayın ile ikinci sırada yer almıştır. Altı yazar 1000'in üstünde atıf almıştır. Yazarlar Amerika Birleşik Devletleri, Kore, Çin, İsveç ve Avustralya'dandır.

Tablo 3. En Çok Katkı Sağlayan Yazarlar

Yazar	Yazarların Kurumları	h_indeksi	g_indeksi	m_indeksi	Toplam atıf	Yayın
HALL, C.M.	Kanterburi Üniversitesi	18	26	1.636	1807	26
HAN, H.	Sejong Üniversitesi	16	19	1.455	1748	19
WOOSNAM, K.M.	Teksas Üniversitesi	16	18	1.778	1322	18
WANG, J.	Kaliforniya Üniversitesi	14	24	1.273	604	32
ZHANG, J.	Turizm Okulu, Xinyang Normal Üniversitesi	14	23	1.273	569	34
ZHANG, Y.	Macau Fen ve Teknoloji Üniversitesi	14	24	1.273	622	35
GÖSSLING S	Lund Üniversitesi	13	13	1.182	1598	13
LEE, TH.	Tayvan Fen ve Teknoloji Üniversitesi	13	13	1.182	1346	13
RUHANEN, L.	Queensland Üniversitesi	13	14	1.182	979	14
BOLEY, B.B.	Gürcistan Üniversitesi	12	14	1.200	1273	14

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ülkeler bazında bakıldığında en üretken ülke Çin yayın sayısında 3348 makale ile 1. sırada yer almaktadır. Endonezya 2. Sırada ve 2097 yayın yapmıştır. Amerika Birleşik Devletleri ise 1646 yayın ile 3. sırada yer almaktadır. Bu durum her üç ülkenin de ekoturizmi kapsamlı bir şekilde incelediğini ve ekoturizm literatürüne önemli bir katkısı olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. En Üretken Ülkeler

Ülke	Yayın sayısı	Toplam atıf sayısı
ÇİN	3348	15153
ENDONEZYA	2097	2466
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	1646	9166
AVUSTRALYA	1041	8911
İSPANYA	996	6067
MALEZYA	980	3000
İTALYA	787	4460
BİRLEŞİK KRALLIK	706	7158
HİNDİSTAN	662	2467
BREZİLYA	542	1184

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Scopus veri tabanında toplam 4778 kurumda ekoturizm alanında yayın yapılmıştır. Malezya Putra Üniversitesi ve Griffith Üniversitesi başı çekerken, Endonezya'daki Bogor Enstitüsü Üniversitesi iki üniversiteyi takip etmektedir. Kurumlar arasında Uzakdoğu üniversiteleri yoğunlukta olduğu görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5. En Çok Katkı Sağlayan Kurumlar

Kurumlar	Yayın sayısı
MALEZYA PUTRA ÜNİVERSİTESİ	602
GRİFİT ÜNİVERSİTESİ	592
BOGOR ENSTİTÜSÜ ÜNİVERSİTESİ	216
NOVİ SAD ÜNİVERSİTESİ	322
FUJİN TARIM VE ORMAN ÜNİVERSİTESİ	329

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.3. Ekoturizm Konusunda Etkili Makaleler

Tablo 6 2015-2024 yılları arasında scopus veri tabanında ekoturizm hakkında yayınlanan en etkili makaleleri göstermektedir. Tablo 6 her biri 300'den fazla alıntı veren ekoturizm üzerinde önemli bir etkisi olan yayınları göstermektedir. En çok atıf alan yayın Murdiyarso, Purbopuspito, Kauffman, Warren, Sasmito, Donato, Manuri, Krisnawati, Taberima ve Kurnianto'nın (2015) "The potential of Indonesian mangrove forests for global climate change mitigation" adlı makaledir. Makale 551 atıf almış ve Endonezya'daki mangrov ormanlarının ekosistem açısından faydasını ve çevreyi koruma noktasında çok önemli olduğundan bahsetmektedir. Murdiyarso ve ark., (2015) göre Mangrov ormanları iklim değişikliğine karşı direnç göstermektedir ve mangrov ormanlarının korunması ve eski haline getirilmesi gerekmektedir. İkinci en etkili makale Koens ve arkadaşlarının (2018) "Is Overtourism Overused? Understanding the Impact of Tourism in a City Context" adlı makaledir. Makale, aşırı turizmin şehirlerdeki etkilerini inceler ve bu terimin kullanılıp kullanılmadığına dair bir değerlendirme yapar. Makale, turizmin ekonomik katkılarına rağmen, aşırı turizmin getirdiği sosyal, çevresel ve kültürel zararların üzerinde durmaktadır. Makale ayrıca, turizmin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi gerektiğine dikkat çeker ve destinasyonların aşırı turizm sorunlarını ele almak için yenilikçi yaklaşımlar geliştirmesinin önemini vurgular. Şehirlerin hem turistler hem de yerel halk için dengeli ve sürdürülebilir çözümler bulması gerektiği sonucuna varılır. İlk beş makale 2015-2024 yılları arasında 400'ün üzerinde atıf almıştır.

Tablo 6. Ekoturizm Alanında En Çok Atıf Alan Yayınlar

Makale adı	Toplam atıf	Her bir yıl bazında toplam atıf
MURDIYARSO, D. (2015)	551	50.09
KOENS, K. (2018)	536	67.00
HALL, CM. (2019)	468	66.86
KIATKAWSIN, K. (2017)	453	50.33
IOANNIDES, D. (2020)	434	72.33
GÖSSLING, S. (2015)	427	38.82
HAN, H. (2021)	417	83.40
SPALDING, M. (2017)	412	45.78
HIGGINS-DESBOLLES, F. (2019)	394	56.29
DE KERVENOAEL, R. (2019)	369	61.50

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.4. Ortak Atıf Analizi

Tablo 7 en çok atıf alan dergileri göstermektedir. Seçilen makaleler 68000'den fazla atıf aldığı için tüm referans seti ile bir analiz yapmak mümkün değildir. Journal of Sustainable Tourism dergisi 28675 atıf ile ilk sırada yer alırken, Sustainability (Switzerland) 17519 atıf ile 2. ve Tourism Management 6640 atıf ile 3. sırada yer almaktadır. Ayrıca araştırma kapsamında ele alınan ekoturizm kavramı üzerine yazılan makalelerin ağ görselleştirmesi için ortak atıf analizi kullanılmıştır. Ortak atıf analizi, farklı disiplinlerden olası katkıları inceler. Şekil 1 veri setinden alınan ortak atıf ağını göstermektedir. Ağdaki düğümler, alıntı yapılan düğümleri temsil eder ve ağdaki düğümlerin boyutu, alıntı sayısı ile ilgilidir. Ekoturizm ile ilgili çalışmada 6 küme 50 düğümden oluşmuştur. Ağda, Honey, Fornell ve Buckley ağa liderlik etmektedir. Düğümün boyutu, makale tarafından alınan alıntı sayısını yansıtır ve iki düğüm arasındaki bağlantı çizgisinin kalınlığı, ortak alıntının gücünü tanımlar. Ortak atıf analizi ağı üç küme oluşturmuştur.

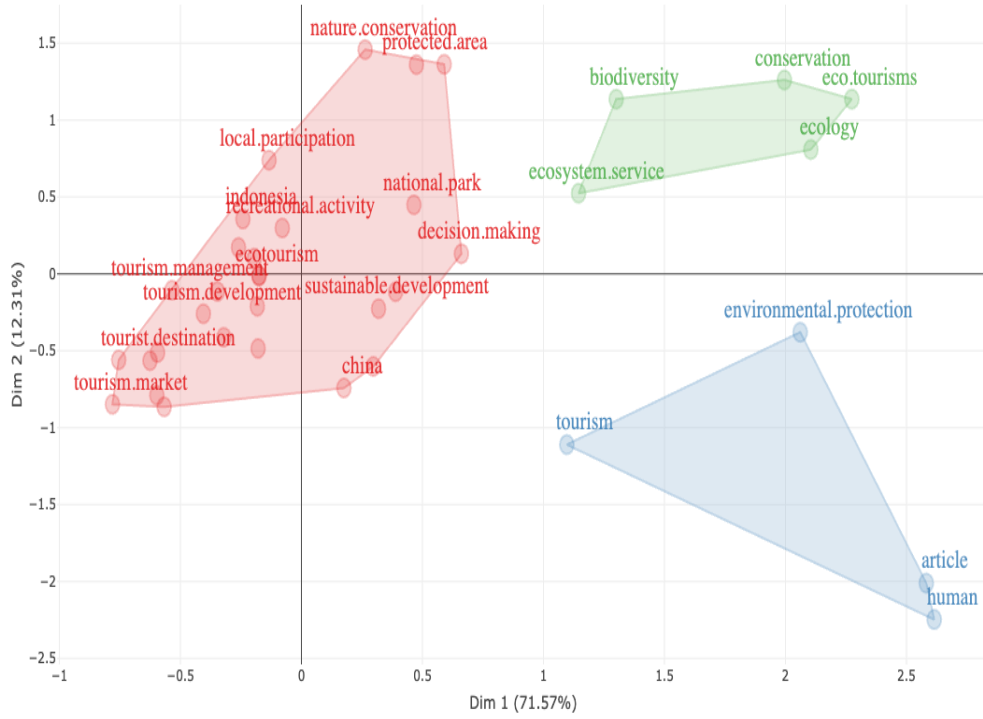
development)” 6151 defa, “sürdürülebilirlik (sustainability)” ise 4528 defa kullanılmıştır. Ayrıca sürdürülebilir gelişim (4452), turist destinasyonu (4100), Çin (2640), turizm (2783), turizm yönetimi (3161), algı (2079) ve turist davranışı (1830) en çok kullanılan kelimeler olmuştur (Tablo 8).

Tablo 8. En çok kullanılan kelimeler

YIL	ECOTOURISM (EKOTURİZM)	TOURISM DEVELOPMENT (TURİZM GELİŞİMİ)	SUSTAINABILITY (SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK)	SUSTAINABLE DEVELOPMENT (SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM)	TOURIST DESTINATION (TURİST DESTİNASYONU)	CHINA (ÇİN)	TOURISM (TURİZM)	TOURISM MANAGEMENT (TURİZM YÖNETİMİ)	PERCEPTION (ALGI)	TOURIST BEHAVIOR (TURİST DAVRANIŞI)
2015	190	69	42	42	34	14	15	42	16	21
2016	453	159	95	110	89	39	37	95	41	43
2017	730	240	162	175	154	58	68	143	78	62
2018	1055	332	245	230	225	97	107	198	119	92
2019	1487	456	355	338	322	172	171	268	170	132
2020	1986	618	468	470	434	241	261	342	232	191
2021	2486	796	602	573	546	330	361	412	276	239
2022	2960	952	711	691	634	439	479	473	326	281
2023	3505	1147	841	834	762	563	603	547	386	339
2024	4148	1382	1007	989	900	687	681	641	435	430

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

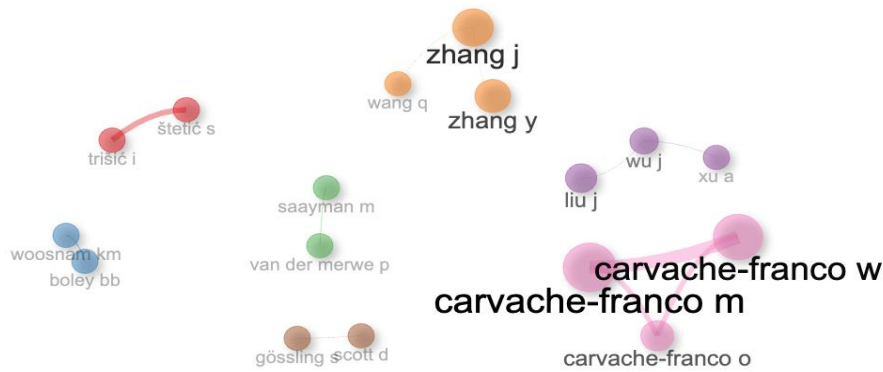
Ayrıca Endonezya (219), İspanya (189), Amerika Birleşik Devletleri (146), İtalya (134), Tayvan (113), Avustralya (110), Güney Afrika (102), Malezya (103), İran (87), Türkiye (79), Tayland (77), Romanya (56), Vietnam (54), Güney Kore (53), Pakistan (51), Birleşik Krallık (46), Polonya (45), Nepal (41), Kanada (38), Filipinler (37), Etiyopya (35), Japonya (34), Yeni Zelanda (33), Kosta Rika (31), Almanya (29), Norveç (28), Macaristan (27), Tanzanya (26), Hong Kong (25), Mısır (23), Slovenya (21), Arjantin (20), Suudi Arabistan (19), İzlanda (18), Botsvana (16), Kıbrıs (15), İsveç (14), Meksika (13), Kenya (12), Bulgaristan (11), Ürdün (11), Finlandiya (10), Hollanda (9), İrlanda (8), Arnavutluk (7), Irak (6) gibi ülke isimleri de en çok kullanılan kelimeler arasındadır. Bütün anahtar kelimelerin toplamı 59973’tür ve bu sayının 15716’sı yazarların anahtar kelimeleridir. Pang ve Zhang’a göre (2019), dört kereden fazla kullanılan anahtar kelimeler, toplam kapsamı temsil etmek için iyi bir frekanstır. Bu anahtar kelimeler, ortak bir temayı ifade eden belgeleri gruplandırmak için çoklu korelasyon analizi ve küme analizi kullanarak kavramsal yapıyı tanımlamak adına ortak kelime analizi için kullanılmıştır (Aria ve Cuccurullo, 2017). Kavramsal yapı haritası Şekil 2’de gösterilmiştir. Haritada, noktalar ve sonuçlarla temsil edilen anahtar kelimeler, noktaların göreceli konumuna göre görüntülenir. Birbirine daha yakın olan noktalar, makalede büyük ölçüde birlikte bahsedilen makaleleri gösterir; birbirlerinden çok uzaktalar, yalnızca küçük bir oranı temsil eder ve makale onları birlikte ele alır (Cuccurullo vd., 2016). Ortak kelime analizi üç küme ile sonuçlanmıştır. Birinci küme olan kırmızı kümede 28 kelime bulunmaktadır. Bu kelimelerden en çok birbirine yakın kelimeler ekoturizm, turizm yönetimi, turizm gelişimidir (Boley ve Green, 2016; Dawson vd., 2011; Fennell ve Nowaczek, 2010; Howes vd., 2012). İkinci küme olan mavi küme 4 kelime ile en az kelime grubunu oluşturmaktadır. Kümede turizm ve çevresel koruma ön plana çıkmıştır. Üçüncü küme olan yeşil küme beş kelimedenden oluşmaktadır. Öne çıkan kelimeler biyoçeşitlilik, ekosistem, ekoloji, koruma ve ekoturizmdir (Lemelin ve Jaramillo-López, 2020; Lopez Gutierrez vd., 2020).

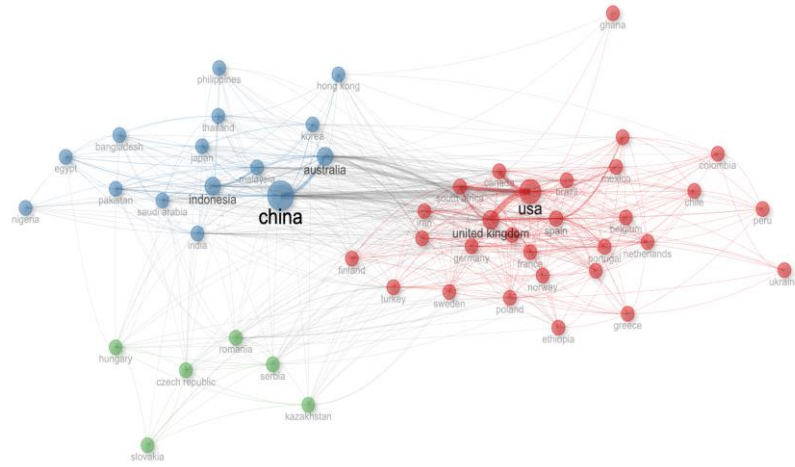
Şekil 2. Kavramsal Yapı Haritası

3.6. İş birliği Analizi

İş birliği analizi, belirli bir bilimsel alanda katkıda bulunanların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu gösteren önemli bir bilim haritalama tekniğidir. İlgili katkıda bulunanları ve ilişkilerini belirler (Aria ve Cuccurullo, 2022). Veri setinde olan 6304 makale 16866 yazar tarafından yayınlanmıştır. Tek yazarlı makale 630 iken, 5674 makale çok yazarlıdır. Şekil 3 yazarların iş birliklerini göstermektedir. Hemen birinci kümede (kırmızı) hem ikinci kümede (mavi) hem üçüncü kümede hem de altıncı kümede ikişer yazar bulunmaktadır. Diğer kümelerde üçer yazar iş birliği içerisinde.

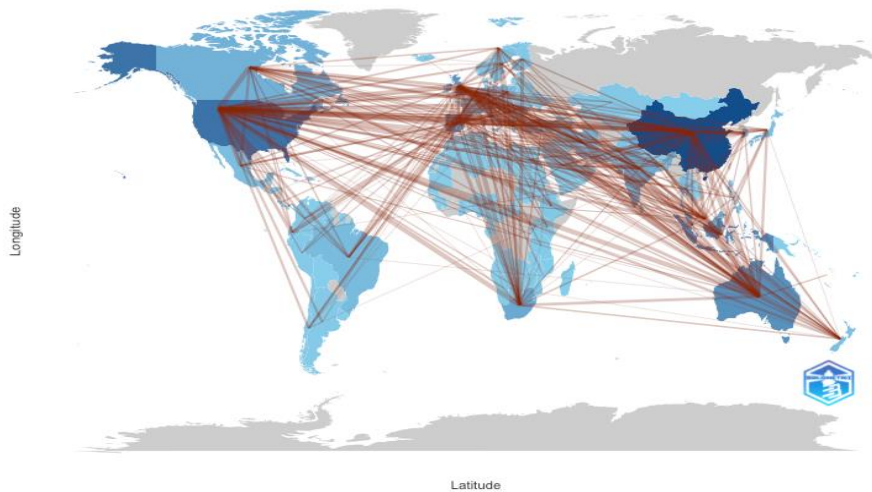

Şekil 3. Yazar İş birliği

Şekil 4. Ülke İş Birliği

Şekil 4 ve Şekil 5 ülkelerin iş birliği durumunu göstermektedir. Birinci küme olan kırmızı kümede Amerika Birleşik Devletleri, İspanya, İtalya ve Birleşik Krallık gibi ülkeler iş birliği yapan ülkelerin başında gelmektedir. İkinci kümede Çin, Endonezya, Avustralya, Malezya gibi Uzakdoğu ülkeleri birbirine yakın olması açısından toplanmışlardır. Üçüncü kümede ise Romanya, Sırbistan, Macaristan, Slovakya gibi birbirine yakın ülkeler de kendi aralarında iş birliği yapan ülkeler olmuştur. Şekil 5'teki dünya haritasında mavi rengin ülkelerin araştırma makalelerini birçok farklı dergilerde yayınladıklarını gösterdiği ve yoğunluğunun yayın sayısı ile orantılı olduğu dergilerdeki ülke iş birliğini göstermektedir. Pembe renk çizgisi ülkeler arasındaki bağlantıyı temsil eder ve kalınlığı iş birliği düzeyini tanımlar. Şekil 5, ABD ve Birleşik Krallık'ın en fazla iş birliği bağlantısına hakim olduğunu ortaya koymaktadır. ABD'li yazarlar, çeşitli dergilerde önemli eserleri yayınlamak için 82'den fazla ülkenin yazarlarıyla iş birliği yapmıştır. Birleşik Krallık yazarları en yüksek ikinci iş birlikçi araştırmacılar olarak ortaya çıkmıştır ve Avustralya, Çin, Kanada, İtalya ve ABD de dahil olmak üzere 67 ülke ile iş birliği yapmıştır.

Şekil 5. Dünya Haritasında Ülkeler İş Birliği

4. SONUÇ

Bibliyometrik analize dayalı bir konunun retrospektif analizini yapmak, genel olarak alanın büyümesini ve yapısını anlamak için hayati öneme sahiptir (Strandberg vd., 2018). Bu tür bir çalışma, alanın farklı bakış açılarından genel bir resmini sunarak katkıda bulunduğu için birçok yönden oldukça önemlidir (Dant ve Lapuka, 2008). Sonuç bölümünde elde edilen bulguların sadece bir özetinin sunulmasının ötesinde, bu bulguların ekoturizm alanındaki kuramsal katkıları ve pratik çıkarımları üzerinde durmak önemlidir. Bu çalışmada gerçekleştirilen bibliyometrik analiz, 2015-2024 yılları arasında "ecotourism" anahtar kelimesi ile Scopus veri tabanında yayımlanan 6304 makalenin incelenmesini kapsamaktadır. Elde edilen bulgular, ekoturizm alanındaki en üretken yazar, ülke ve kurumları belirlemekle kalmayıp, aynı zamanda araştırma eğilimlerini ve ilişkili anahtar kelimeleri de ortaya koymaktadır. Bu durum, ekoturizm literatürünün yapısal çerçevesini daha iyi anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Araştırmada, Çin, Endonezya ve ABD'nin ekoturizm literatüründe en aktif ülkeler olduğu belirlenmiştir. Hall CM ve Han H gibi yazarlar en çok atıf alan isimler arasında yer almakta, bu durum onların alan içindeki etkilerini ve bilgi üretim kapasitelerini göstermektedir. Bu etkinin arkasında, bu ülkelerin güçlü akademik altyapıları, araştırma kurumları için ayrılan kaynaklar ve disiplinlerarası çalışmalara olan açık yaklaşımları bulunmaktadır. Aynı zamanda, en fazla atıf alan dergilerin "Journal of Sustainable Tourism" ve "Sustainability (Switzerland)" olması, bu dergilerin sunduğu uluslararası görünürlük ve yaygınlık sayesinde ekoturizm araştırmalarına ne denli katkı sağladığını göstermektedir. Bu tür dergilerde yayınlanan makalelerin, ekoturizm ile ilgili temel konuları ve yaklaşımları ele almaları, bilim dünyasında daha fazla etki yaratmakta ve önemli yanıtlar sağlamaktadır. Ortak atıf analizi ve anahtar kelime iş birliği bulgularına göre, ekoturizm ile sürdürülebilirlik ve yerel toplumlar gibi temalar arasında güçlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu analizler, ekoturizmin yalnızca bir seyahat biçimi değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik ve yerel halkın refahını iyileştirmeye yönelik önemli bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle yerel halkın bu süreçteki rolü ve görüşlerinin dikkate alınması, ekoturizm projelerinin başarısı açısından kritik önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışmanın elde ettiği bulgular, ekoturizm alanında daha kapsamlı ve sistematik bir anlamlandırma sürecine katkıda bulunmaktadır. Araştırmanın sunduğu öneriler ve tespitler, ekoturizm araştırmalarının gelecekteki yönelimleri açısından önemli bir kaynak oluşturmakta ve disiplinler arası etkileşimi teşvik etmektedir. Bu bağlamda, ekoturizm literatürünün anlaşılması ve geliştirilmesi için birlikte çalışma ve iş birliklerinin artırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu da mevcut bilgiyi daha verimli hale getirmek ve yeni araştırma fırsatları ortaya çıkarmak için büyük bir fırsat sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbana, A., ve Bulut, Y. (2021). Uluabat Gölü Ramsar Alanının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi. *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, 8(2), 286-294.
- Akyurt, H., ve Ültay, E. (2022). Ekoturizm ve Ekoturizm Rehberliği Eğitimi Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi. *Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 56-70.
- Al Fozaie, M. T. (2023). Identifying the Absence of Knowledge Using Bibliometric Analysis: The Case of the "Bad Behavior Index". *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 18(4).
- Arı, S. (2023). Ekoturizmin Gelişiminde Lisansüstü Eğitimin Etkisi: Ekoturizm Bilim Dalı Üzerine Bir İnceleme. *Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 142-160.

- Baltacı, M. (2025). Scopus Veri Tabanında Ekoturizm ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi (2015-2024). *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(50), 1593-1608.
- Aria, M., ve Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-Tool For Comprehensive Science Mapping Analysis. *Journal of informetrics*, 11(4), 959-975.
- Aria, M., ve Cuccurullo, C. (2022). Science Mapping Analysis with Bibliometrix R-Package: An Example. https://bibliometrix.org/documents/bibliometrix_Report.html
- Aria, M., ve Cuccurullo, C. (2025). *Package 'bibliometrix.'* <https://cran.r-project.org/web/packages/bibliometrix/bibliometrix.pdf>
- Baker, H. K., Kumar, S., ve Pattnaik, D. (2021). Research Constituents, Intellectual Structure, and Collaboration Pattern in The Journal of Forecasting: A Bibliometric Analysis. *Journal of Forecasting*, 40(4), 577-602.
- Benckendorff, P., ve Zehrer, A. (2013). A Network Analysis of Tourism Research. *Annals of Tourism Research*, 43, 121-149.
- Boley, B. B., ve Green, G. T. (2016). Ecotourism and Natural Resource Conservation: The 'Potential' for a Sustainable Symbiotic Relationship. *Journal of Ecotourism*, 15(1), 36-50.
- Byington, E. K., Felps, W., ve Baruch, Y. (2019). Mapping the Journal of Vocational Behavior: A 23-year review. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 229-244.
- Castañeda, K., Sánchez, O., Herrera, R. F., ve Mejía, G. (2022). Highway Planning Trends: A Bibliometric Analysis. *Sustainability*, 14(9), 5544.
- Cuccurullo, C., Aria, M., ve Sarto, F. (2016). Foundations and Trends in Performance Management. A Twenty-Five Years Bibliometric Analysis in Business and Public Administration Domains. *Scientometrics*, 108(2), 595-611.
- Çalışkan, S. E. A., ve Uzun, O. (2023). Ekoturizm'in Türkiye ve Dünyadaki Gelişimi. *Kent Akademisi*, 16(2), 989-1002.
- Çavuş, A., ve Zere, S. (2021). Yerel Halkın Ekoturizm Algısı: Giresun İli Örneği. *International Journal of Geography and Geography Education*, (43), 173-192.
- Çoban, G., ve Göktuğ, T. H. (2023). Bafa Gölü Tabiat Parkı'nın Ekoturizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi. *ArtGRID-Journal of Architecture Engineering and Fine Arts*, 5(2), 194-215.
- Dant, R. P., ve Lapuka, I. I. (2008). The Journal of Business-to-Business Marketing Comes of Age: Some Postscripts. *Journal of Business-to-Business Marketing*, 15(2), 192-197.
- Dawson, J., Johnston, M. J., Stewart, E. J., Lemieux, C. J., Lemelin, R. H., Maher, P. T., ve Grimwood, B. S. (2011). Ethical Considerations of Last Chance Tourism. *Journal of Ecotourism*, 10(3), 250-265.
- Dönmez, Y., Gökyer, E., ve Aşkın, F. K. (2015). R'WOT Analizi ile Safranbolu Yörük Köyü ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 70-83.
- Erdem, Ö., Bayram, F., Çiftçi, B., ve Kemer, A. K. (2018). Mutfak Şeflerinin Yöresel Mantarları Tanıma ve Kullanım Durumlarına İlişkin Keşifsel Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(Special Issue 3), 225-239.
- Fennell, D., ve Nowaczek, A. (2010). Moral and Empirical Dimensions of Human–Animal Interactions in Ecotourism: Deepening an Otherwise Shallow Pool of Debate. *Journal of Ecotourism*, 9(3), 239-255.

- Baltacı, M. (2025). Scopus Veri Tabanında Ekoturizm ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi (2015-2024). *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(50), 1593-1608.
- Guzeller, C. O., ve Celiker, N. (2019). Bibliometrical Analysis of Asia Pacific Journal of Tourism Research. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 24(1), 108-120.
- Howes, L., Scarpaci, C., ve Parsons, E. C. M. (2012). Ineffectiveness of a Marine Sanctuary Zone to Protect Burrnan Dolphins (*Tursiops Australis* Sp. Nov.) From Commercial Tourism in Port Phillip Bay, Australia. *Journal of Ecotourism*, 11(3), 188-201.
- Jain, D., Dash, M. K., ve Thakur, K. S. (2022). Development of Research Agenda on Demonetization Based on Bibliometric Visualization. *International Journal of Emerging Markets*, 17(10), 2584-2604.
- Jiang, Y., Ritchie, B. W., ve Benckendorff, P. (2019). Bibliometric Visualisation: An Application in Tourism Crisis and Disaster Management Research. *Current Issues in Tourism*, 22(16), 1925-1957.
- Karaca, Ş., ve Yemez, İ. (2022). Çevresel Kaygı, Gelecek Zaman Perspektifi ve Ekoturizm Destinasyon İmajının Ekoturizm Niyetine Etkisinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(3), 798-816.
- Karakose, T., Yirci, R., Papadakis, S., Ozdemir, T. Y., Demirkol, M., ve Polat, H. (2021). Science Mapping of the Global Knowledge Base on Management, Leadership, and Administration Related to COVID-19 for Promoting the Sustainability of Scientific Research. *Sustainability*, 13(17), 9631.
- Köseoglu, M. A., Mehraliyev, F., Aladag, O. F., ve King, B. (2021). Origins, Evolution and Themes of Scholarly Hospitality Sources: 1960–2019. *International Journal of Hospitality Management*, 94, 102817.
- Kumar, S., Sureka, R., ve Vashishtha, A. (2020). The Journal of Heritage Tourism: A Bibliometric Overview Since Its Inception. *Journal of Heritage Tourism*, 15(4), 365-380.
- Külekçi, E. P. (2016). Erzurum İli İspir İlçesinde Ekoturizme Yönelik Bir Talep Araştırması ve Bölge Halkının Bu Konudaki Duyarlılığı. *Journal of the Institute of Science and Technology*, 6(3), 125-133.
- Lemelin, R. H., ve Jaramillo-López, P. F. (2020). Orange, Black, and a Little Bit of White is the New Shade of Conservation: The Role of Tourism in Monarch Butterfly Conservation in Mexico. *Journal of Ecotourism*, 19(4), 291-303.
- Liao, H., Tang, M., Li, Z., ve Lev, B. (2019). Bibliometric Analysis for Highly Cited Papers in Operations Research and Management Science From 2008 to 2017 Based on Essential Science Indicators. *Omega*, 88, 223-236.
- Lopez Gutierrez, B., Almeyda Zambrano, A. M., Mulder, G., Ols, C., Dirzo, R., Almeyda Zambrano, S. L., Quispe Gil, C. A., Cruz Díaz, J.C., Alvarez, D., Valdelomar Leon, V., Villareal, E., Sanchez Espinosa, A., Quiros, A., Stein, T. V., Lewis, K. ve Broadbent, E. N. (2020). Ecotourism: The 'Human Shield' for Wildlife Conservation in The Osa Peninsula, Costa Rica. *Journal of Ecotourism*, 19(3), 197-216.
- Murdiyarso, D., Purbopuspito, J., Kauffman, J. B., Warren, M. W., Sasmito, S. D., Donato, D. C., Manuri, S., Krisnawati, H., Taherima, S., ve Kurnianto, S. (2015). The Potential Of Indonesian Mangrove Forests For Global Climate Change Mitigation. *Nature Climate Change*, 5(12), 1089-1092.

- Baltacı, M. (2025). Scopus Veri Tabanında Ekoturizm ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi (2015-2024). *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(50), 1593-1608.
- Okay, S. (2019). Kovada Gölü Ekoturizm Değerlendirmesi. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 39-48.
- Öztekin, E. (2021). Zonguldak İlinin Ekoturizm Potansiyeli ve SWOT Analizi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26(45), 171-182.
- Pang, R., ve Zhang, X. (2019). Achieving Environmental Sustainability in Manufacture: A 28-Year Bibliometric Cartography of Green Manufacturing Research. *Journal of Cleaner Production*, 233, 84-99.
- Pestana, M. H., Wang, W. C., ve Parreira, A. (2020). Senior Tourism—A Scientometric Review (1998-2017). *Tourism Review*, 75(4), 699-715.
- Prasetyadi, A. (2023). Two Decades Of Bibliometric Research in Indonesia. THE LIGHT: *Journal of Librarianship and Information Science*, 3(1), 32-43.
- Ragazou, K., Passas, I., Garefalakis, A., ve Dimou, I. (2022). Investigating The Research Trends on Strategic Ambidexterity, Agility, and Open Innovation in Smes: Perceptions From Bibliometric Analysis. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 8(3), 118.
- Saraçoğlu, S., ve Kanca, B. (2022). Yerel Paydaşların Ekoturizm Algısı ve Görüşleri: Ordu İli Örneği. *Karadeniz Araştırmaları*, 19(76), 1293-1309.
- Sharma, P., Singh, R., Tamang, M., Singh, A. K., ve Singh, A. K. (2021). Journal of Teaching in Travel and Tourism: A Bibliometric Analysis. *Journal of Teaching in Travel and Tourism*, 21(2), 155-176.
- Singh, R., Sibi, P. S., Sharma, P., Tamang, M., ve Singh, A. K. (2022). Twenty Years Of Journal Of Quality Assurance in Hospitality and Tourism: A Bibliometric Assessment. *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 23(2), 482-507.
- Strandberg, C., Nath, A., Hemmatdar, H., ve Jahwash, M. (2018). Tourism Research in the New Millennium: A Bibliometric Review of Literature in Tourism and Hospitality Research. *Tourism and hospitality research*, 18(3), 269-285.
- Tanç, A., ve Bilici, N. S. (2020). Oltu, Olur, Narman ve Şenkaya İlçelerinin Ekoturizm Potansiyelinin Swot Analizi Yöntemiyle Belirlenmesi. *Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(1), 87-115.
- Ültay, E., Akyurt, H., ve Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188-201.

Extended Abstract

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ECOTOURISM RELATED STUDIES IN SCOPUS DATABASE (2015-2024)

Aim: This study aims to provide a comprehensive overview of the global ecotourism research landscape by conducting a bibliometric analysis of 6304 articles published in the Scopus database between 2015 and 2024. Ecotourism, widely recognized as a sustainable tourism approach focused on conserving natural and cultural resources while supporting local socio-economic development, has gained increasing attention, particularly since the 1980s and the UN's declaration of 2002 as the "International Year of Ecotourism." The continuous expansion of sustainability-oriented tourism and heightened environmental awareness among travelers have further accelerated academic interest in this field. Accordingly, the present study seeks to identify prolific authors, institutions, and countries; examine conceptual and intellectual structures through keyword and citation analyses; and explore collaborative patterns to better understand the evolution and direction of ecotourism research worldwide.

Method: Methodologically, the study employs a quantitative bibliometric approach to evaluate scholarly performance, thematic structures, and collaboration networks within ecotourism literature. Data were obtained using the keyword "ecotourism," filtered for English-language articles published between 2015 and 2024. The dataset was analyzed using Bibliometrix, an R-based tool for bibliometric mapping. The analysis process involved data retrieval, descriptive statistical evaluation, keyword frequency examination, co-citation and co-authorship network generation, and conceptual structure visualization. Key indicators such as publication trends, citation counts, authorship patterns, and international collaboration density were examined, while thematic maps and clustering techniques helped identify emerging research fronts and intellectual foundations. This methodological framework enabled the identification of both well-established research themes and underexplored areas within the rapidly expanding ecotourism literature.

Findings: The findings reveal a substantial increase in ecotourism publications over the examined period, with 2024 marking the highest annual research output. China stands out as the most productive country with 3348 publications, followed by Indonesia and the USA, illustrating Asia's central role in shaping contemporary ecotourism discourse. Highly cited scholars such as Hall CM and Han H, along with leading journals including the *Journal of Sustainable Tourism and Sustainability* (Switzerland), significantly influence the intellectual structure of the field. Keyword analysis highlights recurring themes such as "sustainability," "tourism development," "ecotourism management," and "community engagement," forming three major conceptual clusters centered around conservation, sustainable development, and local community dynamics. Collaboration networks show particularly strong partnerships among Asian universities, while co-citation patterns emphasize foundational works addressing biodiversity conservation, economic sustainability, and community participation. Despite growing contributions, several gaps remain, especially concerning underrepresented regions, equitable benefit-sharing models, and the integration of emerging technologies such as AI, VR, and blockchain in ecotourism practices.

Conclusion: In conclusion, this study demonstrates a growing scholarly commitment to understanding ecotourism's multifaceted role in sustainability, conservation, and community development. The bibliometric indicators reflect not only the expansion of global research efforts but also the increasing interdisciplinary nature of the field. Insights from citation, keyword, and collaboration analyses underscore the importance of integrating environmental protection with local empowerment, while also highlighting the need for stronger international partnerships to foster a more holistic understanding of ecotourism dynamics. The findings provide a robust foundation for future research, pointing to opportunities for deeper investigation into digital innovation, equitable governance models, and context-specific sustainability strategies. Overall, the study contributes to both academic knowledge and policy development by mapping key trends, identifying research gaps, and guiding future scholarly exploration in ecotourism.
